

Sygn. akt II Ka 322/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2013r

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jerzy Pałka

Sędziowie: SO Ryszard Warda (spr.)

SO Michał Pieńkowski

Protokolant: Dorota Dżiczek

przy udziale Prokuratora Prok. Okr.: Ewy Budzińskiej

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2013r

sprawy **R. G.**

oskarżonego o czyn z art. 178a§2 i art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Przasnyszu z dnia 18 września 2013r, sygn. akt II K 594/13

orzeka:

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w ramach zarzucanego oskarżonemu a/o czynu uznaje go za winnego tego, iż w dniu 9 czerwca 2013r w miejscowości R., gmina P., powiat (...), woj. (...), pomimo orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Przasnyszu w sprawie o sygn. akt II K 150/13 zakazu prowadzenia motocykli i rowerów na okres 3 (trzech) lat, prowadził po drodze publicznej rower, tj. czynu z art. 244 kk i na podstawie tego przepisu skazuje oskarżonego i wymierza mu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 69§1 i 2 kk w zw. z art. 70§1pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby 2 (dwóch) lat, , a nadto uznaje go za winnego tego, że w dniu 9 czerwca 2013r w miejscowości R., gmina P., powiat (...), woj. (...) prowadził po drodze publicznej rower znajdując się w stanie nietrzeźwości oznaczonym na poziomie: I badanie – 0,69 mg/l, II badanie – 0,68 mg/l, tj. wykroczenia z art. 87§1a kw w zw. z art. 4§1 kk i na podstawie art. 87a§1 kw skazuje obwinionego na karę grzywny w wysokości 1000 (jednego tysiąca) złotych, na podstawie art. 87§4 kw tytułem środka karnego orzeka wobec obwinionego zakaz prowadzenia rowerów na okres 1 (jednego) roku

II. zwalnia oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania za obie instancje i przejmuje je na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt II Ka 322/13

UZASADNIENIE

R. G. został oskarżony o to, że w dniu 9 czerwca 2013r w miejscowości R., gmina P., powiat (...), woj. (...) prowadził po drodze publicznej rower znajdując się w stanie nietrzeźwości, czym jednocześnie naruszył zakaz prowadzenia motocykli i rowerów orzeczony wyrokiem Sądu Rejonowego w Przasnyszu w sprawie o sygn. akt II K 150/13, (I - 0,69 mg/l, II - 0,68 mg/l), tj. o czyn z art. 178a§2 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk.

Sąd Rejonowy w Przasnyszu wyrokiem z dnia 18 września 2013r wydanym w sprawie uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu a/o czynu i za to na podstawie art. 178a§2 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11§2 kk skazał go, a na podstawie art. 244 kk w zw. z art. 11§3 kk wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. Wykonanie tak orzeczonej kary Sąd warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby. Na podstawie art. 42§2 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 5 lat. Oskarżony został także zwolniony od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, które przejęto na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od wskazanego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego, złożył oskarżyciel publiczny. Orzeczeniu temu zarzucił:

1. rażąco niewspółmierność orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 5 lat, podczas gdy prawidłowe stosowanie zasad i dyrektyw sądowego wymiaru kary oraz środków karnych prowadzi do wniosku, iż orzeczenie tego środka bez orzeczenia wobec oskarżonego tej kategorii pojazdów, jakim oskarżony poruszał się w czasie popełnienia zarzucanego mu przestępstwa, nie jest adekwatne do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu, a także nie spełnia swojej roli w zakresie prewencji ogólnej i szczególnej, tj. realizacji zamierzonych celów zapobiegawczych i wychowawczych w stosunku do oskarżonego oraz potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa,

2. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 424§1 i 2 kpk, mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na zaniechaniu wskazania w uzasadnieniu wyroku okoliczności, które Sąd miał na względzie przy wymiarze R. G. środka karnego oraz sprzeczności między częścią dyspozytywną wyroku, z której wynika, że Sąd wymierzy oskarżonemu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności, a jego uzasadnieniem, z którego wynika, że Sąd wymierzył mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności.

Stawiając powyższe zarzuty oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Przasnyszu. W toku rozprawy apelacyjnej prokurator zmienił stanowisko w zakresie zarzutu z punktu 1 apelacji. Wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia oraz przyjęcie, że oskarżony dopuścił się wykroczenia zamiast przestępstwa i ukaranie za wykroczenie. W związku z tym apelujący zmodyfikował żądanie i zamiast uchylenia wyroku Sądu I instancji wniósł o stosowną zmianę wyroku oraz utrzymanie go w mocy w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego w zmienionym zakresie była o tyle zasadna, że doprowadziła do zreformowania zaskarżonego wyroku.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż w świetle dostrzeżonych mankamentów orzeczenia Sądu Rejonowego bezprzedmiotowe stało się szczegółowe omówienie wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji. Trafnie zauważył to także prokurator występujący w charakterze oskarżyciela publicznego na rozprawie apelacyjnej.

Wskutek zmiany przepisów prawa karnego materialnego w toku postępowania międzyinstancyjnego utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku w dotychczasowym kształcie byłoby rażąco niesprawiedliwe (art. 440 kpk). Sąd Odwoławczy ma obowiązek – rozpoznając wniesioną od wyroku Sądu I instancji apelację – zbadać jej zasadność w granicach tego środka odwoławczego, ale również z urzędu niezależnie od niego – w celu stwierdzenia, czy nie zaistniała rażąca niesprawiedliwość tego zaskarżonego orzeczenia. Z tego względu zasła konieczność dostosowania

wyroku Sądu Rejonowego do aktualnie obowiązujących przepisów zgodnie z regułami prawa materialnego intertemporalnego określonego w art. 4§1 kk.

Skarżący trafnie zwrócił uwagę na konfigurację czasową związaną ze zmieniającymi się przepisami karnymi określającymi znamiona przestępstwa przypisanego R. G., które to przepisy uległy zmianie na mocy ustawy z dnia 27 września 2013r o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013r, poz. 1247), mającej swoje istotne konsekwencje, oceniane przez pryzmat art. 4§1 kk. Czyn przypisany oskarżonemu został popełniony w dniu 9 czerwca 2013r, natomiast wyrok w sprawie wydano 18 września 2013r, a więc obydwa te zdarzenia nastąpiły w czasie przed wydaniem wyżej wymienionej ustawy.

Ustawa z dnia 27 września 2013r oprócz przepisów zmieniających szereg innych aktów prawnych zawiera przepisy przejściowe, określające między innymi datę jej wejścia w życie (art. 56 ustawy zmieniającej). Ten ostatni przepis ma istotne znaczenie z punktu widzenia niniejszej sprawy z uwagi na to, że przewiduje datę uzyskania mocy obowiązującej przepisów stanowiących podstawę skazania R. G.. Zgodnie z dyspozycją art. 56 pkt. 1 ustawy zmieniającej przepisy między innymi art. 12 pkt. 3 i art. 2 pkt. 3 te same ustawy weszły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, a więc w dniu 9 listopada 2013r. Z tym dniem doszło do modyfikacji penalizacji przestępstwa z art. 178a§2 kk przewidującego odpowiedzialność karną za prowadzenie w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu innego pojazdu niż pojazd mechaniczny. Przepis opisujący znamiona tego czynu został przeniesiony z kodeksu karnego do kodeksu wykroczeń.

Sytuacja, w której w okresie dzielącym czas popełnienia czynu zabronionego od momentu wyrokowania (także w postępowaniu odwoławczym) w przedmiocie odpowiedzialności karnej za ten czyn, następuje zmiana przepisów regulujących zasady tej odpowiedzialności, obliuguje do szczególnie wnikliwego przeanalizowania konsekwencji, jakie wynikają z modyfikacji stanu prawnego i wpływu tych modyfikacji na treść orzeczenia. Zasadnicze znaczenia ma wówczas dyrektywa wynikająca z treści art. 4§1 kk, która nakazuje porównanie unormowań obowiązujących w czasie, gdy następuje rozstrzygnięcie sprawy, z regulacją obowiązującą poprzednio. Zestawienie stanów prawnych obowiązujących w chwili popełnienia czynu zabronionego oraz w chwili wyrokowania w sprawie nie pozostawia wątpliwości, iż przepisy aktualnie obowiązujące są względniejsze dla R. G.. Zachowanie polegające na prowadzeniu roweru po drodze publicznej w stanie nietrzeźwości stanowi wykroczenie, a nie jak było dotychczas przestępstwo. Implikuje to cały szereg odmienności, począwszy od rodzaju i wysokości sankcji karnych przewidzianych przez ustawodawcę, a skończywszy na długości okresów przedawnienia i zatarcia skazania.

W świetle niekwestionowanych ustaleń faktycznych bezsporne jest, że działanie oskarżonego opisane w akcie oskarżenia stanowi jeden czyn wyczerpujący znamiona zarówno wykroczenia, o czym była mowa powyżej oraz znamiona przestępstwa z art. 244 kk. Żaden jednak z przepisów kodeksu karnego, jak też żaden przepis kodeksu wykroczeń nie zezwala na przyjęcie kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu, który jednocześnie wyczerpuje znamiona przestępstwa i wykroczenia. W realiach przedmiotowej sprawy mamy do czynienia z sytuacją, w której jeden czyn sprawcy wyczerpuje jednocześnie znamiona określone w dwóch przepisach zawartych w kodeksie karnym i w kodeksie wykroczeń, przy czym wykluczyć należy pozorny zbieg przepisów tych ustaw. W konsekwencji czyn R. G. kwalifikować należy na podstawie art. 10 kw odrębnie z przepisu określającego przestępstwo i odrębnie z przepisu określającego wykroczenie, jak również odrębnie określić kary jednostkowe. Skoro zaskarżonym wyrokiem wymierzono już oskarżonemu za czyn z art. 244 kk karę 4 miesięcy, a kara ta nie była skarżona przez oskarżonego, jak też oskarżyciela publicznego, pozostawało jedynie określić wymiar kary na podstawie art. 87§1a kw.

Uwzględniając okoliczności czynu, motywy działania i sylwetkę sprawcy, Sąd uznał, że odpowiednia będzie kara grzywny w wymiarze 1000 złotych. W tym względzie nie można pominąć zwłaszcza dotychczasowej karalności oskarżonego, który wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2013r został skazany za podobne zachowanie polegające na prowadzeniu roweru w stanie nietrzeźwości. W przekonaniu Sądu zasadnym było również orzeczenie wobec R. G. zakazu prowadzenia rowerów na okres 1 roku. Korzystając z dyspozycji art. 87§4 kw i określając wymiar orzeczonego środka karnego kierowano się przede wszystkim zapewnieniem bezpieczeństwa w ruchu lądowym po drogach publicznych.

Sąd Odwoławczy nie dopatrył się postulowanej przez skarżącego obrazy przepisów postępowania (art. 424§ 1 i 2 kpk) mającej wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a polegającej na wystąpieniu sprzeczności między częścią dyspozytywną wyroku, z której wynika, iż Sąd wymierzył oskarżonemu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności, oraz jego uzasadnieniem, z którego wynika, że Sąd wymierzył mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności. O ile do uchybienia takiego rzeczywiście doszło, to zdecydowanie nie ma ono wpływu na treść zapadłego rozstrzygnięcia. Sporządzenie pisemnych motywów orzeczenia następuje po wydaniu rozstrzygnięcia i zawarte w nich uchybienia, z wyjątkiem nielicznych, nie mogą odnosić się do części dyspozytywnej wyroku. W tym konkretnym wypadku uchybienie Sądu powinno być rozpatrywane na gruncie instytucji z art. 105§1 kpk. Dlatego też po zwróceniu akt sprawy, Sąd Rejonowy powinien poprawić w uzasadnieniu wyroku błędne oznaczenie wymiaru kary pozbawienia wolności.

Z powyższych względów, uwzględniając w części apelację oskarżyciela publicznego, a także orzekając na podstawie art. 440 kpk, Sąd Odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok.

W sytuacji osobistej i majątkowej oskarżonego uzasadnione było również zwolnienie go od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania za obie instancje. Koszty te przejęto na rachunek Skarbu Państwa.